

Posudek vedoucí bakalářské práce pro Ivanu MÚLLEROVOU

PedF UK, Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

Typ studia: bakalářské, kombinované

Ročník: 3., ak. rok 2006 – 2007

Obor studia : vychovatelství

Specializace: výtvarná výchova

Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Karla Cikánová, katedra výtvarné výchovy

Oponent: Doc. PaedDr. Pavel Šamšula, CSc.

Datum odevzdání bakalářské práce: 22. III. 2007

Téma bakalářské práce:

Roční období a jejich výtvarný výraz. Výtvarný projekt.

Posluchačka splnila zadání Bc. práce. V úvodu, plynule a logicky stylizovaném, jsou uvedeny důvody, proč si posluchačka téma vybrala. Zmiňuje příčiny současných proměn vztahu zvláště městských dětí k přírodě, zdůrazňuje důsledný rozvoj smyslové citlivosti, připomíná aspekty environmentální a ekologické výchovy.

Teoretická část, uspořádaná v logicky řazených kapitolách, je stylizovaná v interakci s poznatky dětí, které postupně získávají v přírodovědných předmětech. (Snímek zajímavých historických kalendářů by text jistě zpestřil a doložil možná východiska.) Cenná je kapitola o zobrazení ročních období ve výt. umění, která pokračuje v chronologicky řazených dílčích kapitolách. Ty jsou věnovány významným malířům a výběru jejich výtvarných děl, která se vztahují k určitému ročnímu období, charakterizují je, využívají symboliku, odlišný kolorit aj. I když dobře stylizované informace zřejmě nejsou doslovně čerpány z publikací uvedených v závěru práce, přece jen by měl být pramen uveden přímo u kapitol. Pod textem krátkého rozboru jsou kvalitní reprodukce děl citlivě vybraná. Jsou v horizontu dětského chápání i zájmu (Botticelli, Arcimboldo, J. Mánes, M. Aleš, V. Hynais, J. Lada, A. Slaviček, J. Prucha, J. Preisler, J. Čapek, Toyen, F. Kupka.).

Funkční a podnětné jsou pracovní listy, určené k přímé interakci s uměleckými díly, např. téma Sv. Martina od El Greca a M. Alše, téma léta V. van Gogha, téma podzimu v „Teplé chromatic“ F. Kupky. Dále je vtipné i zařazení invenční interakce s dílem P. Picassa, Rafaela Santi, J. Koláře. Otázek k interakci mohlo být víc. Jen reprodukce měly být větší vzhledem k přímé práci s těmito materiály. Děti si jistě nebudou pamatovat všechna fakta z textu, ale zafixují si výrazné umělecké dílo. Pozor na nepřesné formulace. Děti přece nemohou vytvořit kopii, spíše parafrázi, tzn. dobře pozorovat kompozici, barevnost i rukopis, vyvolat si obraz Goghova léta v paměti a pokusit se ho podobně namalovat. Rovněž nelze po výborném citlivém rozboru Kupkova obrazu degradovat parafrázi úkolem „vybarvi přiloženou omalovánku“.

Praktická část přehledně a s příklady postihuje přínosy tématu v souvislostech s RVP, s estetickou výchovou, dramatickou i literární výchovou, environmentální a ekologickou výchovou, rodičovskou výchovou. Myšlenková a námětová mapa není zařazena snad z důvodů, že byla zpracována ve více variantách v publikacích nakladatelství RAABE - v materiálech dodaných na seminářích, které měly posluchačky k dispozici. Je funkčně nahrazena přehledem realizovaných námětů ve čtyřech výtvarných řadách.

Další 4 kapitoly vycházejí z logiky ročních období, jsou uvedeny východisky, které zahrnují výše zmíněné výchovy konkrétněji. Uvádějí motivační poezii. Ve zpracování výtvarných námětů však nelze u některých souhlasit s formulacemi „Výtvarného problému“, i když jde v podstatě o úkol. I takto pojatý úkol musí být formulován jako problém k výtvarné úvaze, a nikoli jako „návod či „recept“ omezující výtvarné myšlení, individuální řešení. Chybí někde v postižení VP i důvod, proč se mají děti takto námětem zabývat, co mají pochopit, poznat, vyřešit. (Formulace výtvarného problému je to nejtěžší, co si má učitel uvědomit, aby nevznikly stejné „výrobky“ pouze podle nápadu p. učitelky. Poněkud snazší je formulace otázkou, slovy Jak vytvořit..., Zkuste do celého formátu..., Rozhodněte, které barvy jsou teplé...) V závěru Bc. práce shrnuje posluchačka své zkušenosti, připomíná některé problémy. I přes výhrady k formulacím VP je 31 ukázek v přílohách na dobré výtvarné úrovni včetně skupinových prací, např. král podzimu, vitráže, hvězdné mapy tvoří harmonické celky, které mají výtvarný výraz.

Závěr: Bc. práce je využitelná pro praxi vychovatelek. Uvádí bohatý seznam zdrojů, ze kterých by učitelé mohli čerpat v přesvědčení, že výtvarná výchova žáků předpokládá hluboké znalosti učitele, opakované návštěvy NG a výstav, hloubku citlivosti a úctu k výtvarnému umění. Logicky stylizovaná Bc. práce má přehlednou grafickou úpravu. Některé reprodukce měly být větší. Je bez vážnějších pravopisných chyb.

Doporučení k obhajobě:

- 1) Představte Bc. práci přehlednou stručnou charakteristikou teoretické i praktické části.
- 2) Při prezentaci praktické části přehledně komentujte přínosy výt. řad v konkrétních východiscích námětů, v řešených výt. problémech a technikách v souvislostech s konkrétními ukázkami výt. prací žáků. Uveďte některé vhodnější formulace výtvarných problémů.
- 3) Při rozboru a komparaci dětských prací postihněte odlišnosti výt. výrazu s využitím odborné terminologie.

Hodnocení před obhajobou: velmi dobře

V Praze 14.4.07